

Recensie of persoonlijke rancune?

Niets zo flauw als een boekrecensie aanvallen met de gemakkelijkste middelen: dat hij zelf een gefrustreerde schrijver zou zijn die zijn pogingen om een roman te publiceren niet zag slagen (te eenvoudig), dat recensenten nou eenmaal altijd wat te klagen moeten hebben (begrijpelijk, dat is hun vak), of de opmerking dat het veel gemakkelijker is om commentaar te geven dan iets te waarden (een dooddoener).

Het is alweer een tijdje geleden dat ik een boekrecensie las – ik verloor mijn interesse toen ik verstrikt raakte in lofbetuigingen over de intelligent verwerkte filosofieën van Kant en Goethe in het werk van AFTH en hun sociaal-emotioneel-maatschappelijke relevantie voor de personages in *De Tandeloze Tijd-cyclus* en *Het Leven Als Zodatig Zijnde*.

Arie Storm, auteur van de recensie 'Kluniaanse Aanstellerij' in *Het Parool* van vrijdag 17 oktober, drukt me weer met de neus op de feiten. Alles komt voorbij: het gebrek aan talent van auteur Kluun, de oubollige stijl, de smakeloze humor, de oppervlakkigheid, de aanstellerij, het verwerpelijke gevoel voor commercie van de auteur en natuurlijk de geestige uitsmijter, waarin opgeroepen wordt Kluuns kankerboek niet te kopen.

Dit geraffineerde proza verveelt nergens: de lezer wordt in sneltreinvaart meegevoerd door een afwisselende beschrijving van de roman. Goed geschreven, grappig, scherpzinnig, uitstekend opgebouwd... de krachtige, uitgebalanceerde en scherpzinnige taal van een volwassen recensent – de Parool-school, zeg maar.

Inhoudelijk is Storm echter wat magger. Argumenten worden met flair geponeerd, maar weinig onderbouwd. Zo heb ik nooit geweten dat het relevant is om als lezer sympathie op te kunnen wekken voor een hoofdpersoon ('de Stijn uit het boek is in elk geval een enorme eikel'). Daarnaast blijf je je afvragen waaruit blijkt dat Kluun niet kan schrijven; het scharen van zijn stijl onder de noemer 'kinder-toontje' maakt dit niet bijzonder duidelijk. Ook het bezwaar van het 'imbeciele gegeven' om popliedjes te citeren komt niet helemaal uit de verf.

Op sommige momenten bekramp me bijna het gevoel dat Storm zijn had om even lekker te scoren door halfslachtig te schoppen tegen een nietsvermoedende debutant. Maar gelukkig verlaagt hij zich niet tot dit twaalfjarige niveau.

Storm beperkt zich tot argumenten waar een achttienjarige met gemak zijn mavo-eindexamen mee zou halen (in het uitzonderlijke geval dat hij, als je op Storms oordeel afgaat, *Komt een vrouw bij de dokter* op zijn literatuurlijst had mogen zetten).

Maar grappig, dat is het. Bovendien krijgt de recensie nergens het oubollige toontje dat we zo goed kennen van de Giphart-school: de auteurs die allemaal verbonden zijn aan Uitgeverij Podium. Verstandig is het natuurlijk altijd om de roman in kwestie zelf aan te schaffen, om zelf een oordeel te vormen. Daarnaast is het verstandig *Het Parool* te blijven kopen, om Storm te stimuleren zijn recensie-talent nog

verder te ontwikkelen.

MAAIKE SCHUTTEN, Amsterdam

Zielig figuur

Geachte Arie Storm,

Met verbazing las ik uw 'recensie' over

het onlangs uitgebrachte boek *Komt een vrouw bij de dokter*. Toevalligwerwijs kocht ik zaterdag het boek in de boekhandel; op basis van de intrigerende titel en het controversiële onderwerp. Zondagavond laat las ik reeds de laatste

bladzijde. U heeft het over 'oubollige proza', en 'taal van een twaalfjarige' die 'nergens literaire schuwung krijgt'. Ik las een boek zoals ik de laatste jaren niet ben tegengekomen. Inderdaad is het gemakkelijk om bij

voorbaat de hoofdpersoon, Stijn, neer te sabelen (vrouw, Carmen, thuis met terminale kanker, man in de kroeg en achter de vrouwjes aan).

Maar dat is mij iets te simpel, en veel te kort door de bocht. Ik lees hoe twee succesvolle mensen, midden in het leven staand, uit elkaar worden gescheurd door kanker. Is het misschien ooit in uw verzuurde hersens opgekomen tijdens het lezen van het boek dat Stijn al zijn verdriet op de deur uw zo verwerpelijke manier wel moest uiten, ziet u nou echt niet in dat hier sprake was van echte liefde zoals je zelden tegenkomt?

Uw schrijfstijl verraadt persoonlijk rancune, kan niet anders: of tegen uitgeverij Podium of tegen Kluun. Ach ja, waarom ook niet beiden. Ik ken u niet persoonlijk, en dat wil ik ook houden zo, maar uit uw 'recensie' maak ik op dat u van een andere generatie bent (zeker tussen uw twee oren) en compleet de connectie hebt verloren met een generatie zoals Carmen en Stijn, zoals ongeveer alle dertigplussers zijn in Amsterdam. Zo en van die Arie wil ik nu verder niks meer horen. Pfff, wat een zielig figuur.

C.J.P. VAN STRAETEN, Amsterdam

Uitnodiging

Beste Arie,

Je wilde niks meer van Kluun horen, maar helaas, hier is-tie weer.

Dank voor je recensie over mijn roman. *Komt een vrouw bij de dokter*. Het doet me deugd (excuus voor mijn oubollig taalgebruik) dat je driekwart pagina besteedt aan een debuut, dat naar ik uit je recensie meen te mogen opmaken, abominabel slecht is en waarvan je mensen adviseert om het niet te kopen.

Gezien je buitengewone interesse voor mijn debuut, wil ik daarom een aanbod doen. Ik nodig je uit om mij te interviewen in het Parool Theater. Gezellig, wijntje erbij, publiek, gewoon een leuke avond, zeg maar.

Uiteraard bepaal jij, als doorgewinterde journalist, dan de onderwerpen, maar als ik enige suggesties mag doen:

1. De laatste maanden van het leven van mijn vrouw, zoals ik die in mijn roman verwerkt heb in de beschrijving van de laatste maanden van Carmen.

2. De in jouw ogen infantiele teksten van 'popliedjes' (onder anderen van De Dijk).

3. Het door jou aangehaalde machteloze literaire twaalfjarigentoontje van 'alle auteurs die aan uitgeverij Podium verbonden zijn (onder anderen DBC Pierre, winnaar Booker Prize 2003, Henk van Woerden, Manon Uphoff, Herman Franke, Michael Faber, enz.)

4. De manier waarop ik mijn debuut onder de aandacht heb proberen te brengen, hetgeen zoals ik dankzij jouw recensie niet done is in literatuurland. Als afsluiter is het misschien aardig om het dan nog over de relatie tussen je recensie en het destijds door Joost Nijssen (uitgever Podium) afgewezen manuscript van jou te hebben.

Ik stel voor om de opbrengst van die avond te storten op giro 26000 tnv het KWF/Nederlandse Kankerbestrijding. Ik verheug me erop je te ontmoeten!

KLUUN (Raymond van de Klundert)